



W numerze:

Wydarzenia w Krajowej Sieci GP



1. Nowy członek-kandydat Krajowej Sieci GP:
LGD Stowarzyszenie Światowid – str.2

Wydarzenia w Grupach Partnerskich:



- Górale kacząwscy odnawiają kacząwską wieś -
warsztaty – str.3



- Rozstrzygnięcie konkursu o Znak Promocyjny
Naszyjnika Północy – str.3



- Wizyta studialna LGD „Sejneńszczyzna” w GP
„Krzemienny Krąg” – str.4



- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy w
Krzemiennym Kręgu – str.5



- Wizyta studialna GP „Krzemienny Krąg” u GP
„Zielone Bieszczady” – str.5



- Wycieczka dla przewodników lokalnych w LGD
Światowid – str.6



- Szkolenie nt. przygotowywania projektów w
LGD Światowid – str.7



- Spotkanie Grupy Partnerskiej „Wrzosowa
Kraina” – str.7



- Szkolenie pt. „Smaki Wrzosowej Krainy” w GP
„Wrzosowa Kraina” – str.8



- Szkolenie pt. „Przewodnik za ladą” we
Wrzosowej Krainie – str.8



- Szkolenie agroturystyczne we Wrzosowej Krainie
– str.9



- Kolędowanie w Zawoi Przysłop w GP „Łączy
nas Babia Góra” – str.9



- Powstał znak graficzny Marki Lokalnej Borów
Tucholskich – str.10



- Wojewódzki Zjazd LGD na terenie Borów
Tucholskich – str.11

Informacje i ogłoszenia:

Współpraca Krajowej Sieci GP z Francuską Siecią
Stałych Inicjatyw dla Środowiska (UNCPIE) – str.11



Sekretariat Krajowej Sieci Grup Partnerskich:

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
Ul. Św. Krzyża 5/6, 31-028 Kraków
Tel. 012 430 24 65
www.epce.org.pl
www.grupypartnerskie.pl

Kontakt:

Barbara Kazior
Koordynator Grup Partnerskich
Email: barbara.kazior@epce.org.pl

Anna Jarzębska
Specjalista ds. Grup Partnerskich
Email: anna.jarzebska@epce.org.pl

I. Wydarzenia w Krajowej Sieci Grup Partnerskich



NOWY CZŁONEK-KANDYDAT KRAJOWEJ SIECI GRUP PARTNERSKICH: LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA STOWARZYSZENIE ŚWIATOWID

Stowarzyszenie Światowid to organizacja pozarządowa powstała w czerwcu 2004 roku z inicjatywy przedsiębiorców i rolników. Swoim zasięgiem działania obejmuje 9 gmin wiejskich z terenu powiatu gnieźnieńskiego: Łubowo, Witkowo, Kłecko, Niechanowo, Trzemeszno, Gniezno, Kiszkowo, Czarniejewo oraz Mieleszyn.

Partnerami społecznymi i gospodarczymi Stowarzyszenia są również: Organizacja Turystyczna „Szlak Piastowski”, Cech Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Gnieźnie, Stowarzyszenie Miłośników Zabytków Historycznych położonych na terenie miasta i gminy Trzemeszno, Stowarzyszenie Centrum Rehabilitacyjno- Kulturalne „Promyk” w Kiszkanie, Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „Razem”, Związek Hodowców i Producentów Rolnych, Towarzystwo Wielkopolska-Izrael, Fundacja „Serce- TI DICE TUTTO”, Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Handlowe „Polanie” Sp. z o.o., Uczniowski Klub Sportowy „Sokoły” Mieleszyn, BI-Co Sp. z o.o. oraz 27 osób fizycznych, przedsiębiorców i rolników.

Statutowym zadaniem Stowarzyszenia Światowid jest działalność na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju i poprawy warunków życia na wsi, przyczynianie się do tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju społecznego i gospodarczego na terenie gmin zrzeszonych, budowanie w społeczeństwie pozytywnego wizerunku partnerskiej współpracy międzysektorowej oraz wsparcie dla inicjatyw wspierających rozwój rynku produktów regionalnych i lokalnych.



Stowarzyszenie powołane zostało w celu promowania regionu pod względem turystycznym i inwestycyjnym, organizuje także spotkania informacyjne i szkolenia, nieodpłatnie świadczy porady przedsiębiorcom i rolnikom w zakresie pozyskiwania środków unijnych, a także reprezentuje członków stowarzyszenia w kontaktach z samorządami lokalnymi. Stowarzyszenie Światowid to również jedyny ośrodek Agro- Info afiliowany do krajowej sieci Agro- Info oraz członek Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW) - ogólnopolskiego porozumienia organizacji, które współdziałają

na rzecz przygotowania polskiej wsi do funkcjonowania w ramach Unii Europejskiej.

Światowid jest również inicjatorem, wnioskodawcą i realizatorem Pilotażowego Programu Leader+ na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Program Leader stwarza nowatorskie ramy dla współpracy instytucji zrzeszonych w grupach partnerstwa publiczno - prywatnego i otwiera przed nimi całkowicie nowe perspektywy na wiele lat. Wśród szerokiej gamy unijnych programów dla obszarów wiejskich właśnie Leader+ wyróżnia się w sposób szczególny, bowiem opiera się na porozumieniu mieszkańców, rolników, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i władz. Umożliwia podejmowanie decyzji o dofinansowywaniu pomysłów i inwestycji na poziomie lokalnym.

Stowarzyszenie Światowid jest dwudziestym członkiem Krajowej Sieci Grup Partnerskich. Grupą Prowadzącą Światowida jest Społeczne Porozumienie „Naszyjnik Północy”.

II. Wydarzenia w Grupach Partnerskich



GÓRALE KACZAWSKY ODNAWIAJĄ KACZAWSKĄ WIEŚ – WARSZTATY W PARTNERSTWIE KACZAWSKIM (STYCZEŃ 2008)

Przez trzy dni w Gminnym Ośrodku Kultury w Paszowicach aktywni mieszkańcy Partnerstwa Kaczawskiego poznawali tajniki wiedzy, jak zmieniać swoją wieś bez dużych „zastrzyków finansowych” z zewnątrz, a jedynie w oparciu o istniejące już zasoby, walory i pomysły.



Sztuki tej uczył Wacław Idziak - członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Innowatorów Społecznych „Ashoka”, Sekcji Polskiej Europejskiego Ruchu Odnowy Wsi i Małych Miast ECOVAST, pracownik naukowy Politechniki Koszalińskiej i Uniwersytetu Szczecińskiego. To on właśnie podczas podobnych warsztatów w Lubiechowej pomógł wypracować hasło „Kraina Wygasłych Wulkanów”, pod którym od tamtego czasu promują się Góry i Pogórze Kaczawskie. Tematem tegorocznego spotkania była „Wieś w gospodarce wiedzy, emocji i twórczości - Praca

nad pomysłami na rozwój obszarów wiejskich Gór i Pogórza Kaczawskiego”, a celem warsztatów pokazanie i uzmysłowienie ludziom przemian cywilizacyjnych, jakie dokonały się w ostatnim stuleciu, czyli przejścia od rolnictwa i przemysłu do gospodarki opartej na wiedzy, emocjach i twórczości. Poznanie tych nowych trendów oraz ich wykorzystanie pozwala na rozwój turystyki wiejskiej w oparciu o dostępne zasoby. Zadaniem warsztatów było również wykreowanie pomysłów na wioski tematyczne, gospodarstwa edukacyjne, „gospodarstwa przygody”, które staną się nowymi i innowacyjnymi formami wabienia oraz zachęcania turystów, znudzonych pieszymi wycieczkami i oglądaniem tylko zabytków i muzeów.

Warsztaty były częścią projektu „Góral kaczawski – budowanie tożsamości regionalnej mieszkańców Gór i Pogórza Kaczawskiego” współfinansowanego ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.



WRĘCZENIE NAGRÓD LAUREATOM KONKURSU O ZNAK PROMOCYJNY NASZYJNIKA PÓŁNOCY (DEBRZO, 29.01.2008)

W grudniu 2007 roku Fundacja Naszyjnik Północy ogłosiła konkurs Promocyjny Naszyjnika Północy na najlepsze produkty, usługi oraz ważne społecznie inicjatywy. Ideą Konkursu jest promocja produktów i usług przyjaznych dla środowiska, związanych z regionem – miejscem swego powstawania oraz ze społecznością lokalną. Laureaci Konkursu otrzymują korzyści płynące z używania znaku w postaci: poświadczenia dobrej jakości produktu, usługi przez nadanie Znak Promocyjny Marka Lokalna oraz wspólnej oferty promocyjnej i handlowej. Konkurs jest regularnie organizowany od 2003 r.

Kapituła Konkursowa dokonała następującego wyboru:

1. W kategorii najlepsza lokalna potrawa, produkt spożywczy:

- Cukiernia „Angelika” Józef Berendt, Debrzo - Mleczko z Doliny,
- Koło Gospodyń Wiejskich, Słupia - Stulinki Słupianki,
- Ekologiczne Gospodarstwo Pszczelarskie „Eko-Barć 1954” z Biernatki - Miody z Ekologicznej Pasieki
- Teresa Budek, Debrzo - Gryczak Złocisty.

2. W kategorii ważna społecznie inicjatywa regionalna:

- Halina Zimon- Porożyńska, Sępólno Krajeńskie - Krajeński Rajd Samochodowy
- Tomasz Szydeł, Jaromierz - Odjazdowa Szkoła Naszyjnika Północy.

3. W kategorii rękodzieło artystyczne i użytkowe:

- Zdzisław Kempa, Stare 16 -Podkowa Naszyjnika Północy
- Antoni Wójcik, Skowarnki - Wyroby z witek brzoźowych
- Wanda Mulik, Debrzno - Wyroby okolicznościowe



W dniu 29 stycznia 2008 roku w Fundacji Naszyjnik Północy w Debrznie nastąpiło uroczyste wręczenie gawertonów oraz podpisanie umów umożliwiającich korzystanie ze Znak Promocyjnego Naszyjnika Północy.



WIZYTA STUDIALNA LGD „SEJNEŃSZCZYNA” W GRUPIE PARTNERSKIEJ „KRZEMIENNY KRĄG”(21-24.01.2008)



Czterodniowy pobyt w Świętokrzyskiem był bardzo napięty. Już pierwszego dnia po przyjeździe do Bałtowa goście uczestniczyli w seminarium w klubie „Bałtek” – pt. „Geneza powstania Partnerstwa "Krzemienny Krąg".

Kolejny dzień poświęcony był na zwiedzanie neolitycznej kopalni krzemienia pasiastego w Krzemionkach, Żywego Muzeum Porcelany „AS” w Ćmielowie – partnera biznesowego Krzemiennego Kręgu, gdzie wszyscy naocznie mogli dostrzec korzyści płynące z sieciowania produktu turystycznego. Po obiedzie przyszedł czas na zwiedzanie samego Bałtowskiego Parku Jurajskiego, który

zrobił na przedstawicielach sejneńskich gmin, jak sami mówili, ogromne wrażenie i to wcale nie z racji swoich wymiarów, lecz z powodu dokładności wykonania, wspaniałej aranżacji (architektury) miejsca. Stwierdzili, że żadne foldery nie są w stanie oddać rzeczywistego obrazu tego miejsca. Jest to kompletny produkt turystyczny wyposażony w wiele atrakcji, który nakręca koniunkturę w całym powiecie. Stanowi on wspaniałe uzupełnienie, które przyciąga turystów w rejony bogate w zabytki historyczne, które same, chociaż są wielką atrakcją, nie były w stanie ożywić ruchu turystycznego.

Trzeci dzień był pełen atrakcji, jednak już poza naszym terenem, gdyż goście udali się do „LGD – Wokół Łysej Góry”, do Huty Szklanej skąd bryczkami wjechali na górę Święty Krzyż gdzie zwiedzaliśmy Sanktuarium Świętego Krzyża. W czasie schodzenia do Ośrodka Turystyczno-Wypoczynkowego „Jodłowy Dwór” gdzie czekał na nich obiad, wzięli udział w grze terenowej „Kraina Legend Świętokrzyskich”. Aktorami w tej grze była młodzież z pobliskich miejscowości przebrana w stroje z baśni takie jak czarownice czy zbójcy. Zatrzymują turystów i każą odpowiadać na pytania lub rozwiązywać zagadki.. W sali konferencyjnej Urzędu Gminy Bieliny odbyli ponadto spotkanie, na którym przedstawiciele „LGD – Wokół Łysej Góry” zaprezentowali nam swoje osiągnięcia. Spotkanie zostało zakończone podpisaniem porozumienia o współpracy pomiędzy, obiema LGD oraz wymianą materiałów promocyjnych.

Uczestnicy wyjazdu, tuż przed opuszczeniem naszego regionu wskazali, że pobyt w Bałtowie przyniósł im wiele pomysłów do realizacji na swoim terenie, a co najważniejsze dał im wiarę w słuszność działań podejmowanych do tej pory.



WIELKA ORKIESTRA ŚWIĄTECZNEJ POMOCY W KRZEMIENNYM KRĘGU (BAŁTÓW, 13.01.2008)

W niedzielę 13 stycznia Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy grała w całej Polsce, a więc i w Bałtowie. Od rana 40 wolontariuszy biegło z puszkami po Gminie Bałtów zbierając pieniądze dla dzieci ze schorzeniami laryngologicznymi. Od godziny 16 ruszył Bałtowski Finał w Bałtku. Jak co roku lokalna społeczność zagrała na medal. Nie zabrakło występów dzieci ze szkoły podstawowej w Okole, Pętkowicach i Wólce Bałtowskiej. Wystąpiły dwa ludowe zespoły "Bałtowanie" i "Biesiada" we wspólnym repertuarze. Pokaz ratownictwa medycznego zapewniła grupa SIM z Ostrowca Świętokrzyskiego i szkolne kółka PCK pod okiem pań Emilii Pękalskiej i Edyty Klepacz.



Bałtowskiemu Finałowi towarzyszyła licytacja obfitująca w lokalne produkty i gadzety podpisane przez Jurka Owsiaaka. W sumie Bałtów zebrał kwotę **5.700 zł**.

Warto dodać, że tuż przed XVI Finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy przedstawiciele grupy młodzieżowej Junior Bałt wyruszyli jak co roku do Fundacji Jurka Owsiaaka, by przygotować identyfikatory dla bałtowskich wolontariuszy. To już trzeci Finał w Bałtowie i trzecia wizyta u Jurka Owsiaaka. Spotkanie było krótkie, ale owocne. Podczas wizyty Bałtowski Danuś wręczył Jurkowi Owsiakowi prezent: OKULARY wykonane z drutu i owinięte czerwoną włóczką.



WIZYTA STUDIALNA GRUPY PARTNERSKIEJ „KRZEMIENNY KRĄG” U GRUPY PARTNERSKIEJ „ZIELONE BIESZCZADY” (25-27.01.2008)

W dniach 25-27.01.2008 członkowie LGD Krzemienny Krąg" udali się z wizytą studyjną w Bieszczady, gdzie działa zaprzyjaźniona Fundacja Bieszczadzka Partnerstwo dla Środowiska (sekretariat Grupy Partnerskiej „Zielone Bieszczady”). Głównym założeniem wyjazdu była wymiana doświadczeń dotyczących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na rzecz promocji obszaru partnerstwa, mobilizacji ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich oraz upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach aktywizujących ludność na obszarach wiejskich.

Naszą przygodę z Bieszczadami rozpoczęliśmy od **warsztatów bibułkarskich** u pana Andrzeja Kusza w gospodarstwie agroturystycznym „Bazyli”. Pan Andrzej wyrobami z krepiny zajmuje się od kilku lat. Początkowo miały to być zajęcia dla gości na deszczowe dni, ale wkrótce zaczęły się cieszyć dużą popularnością.

Podczas drugiego dnia pobytu mieliśmy okazję obejrzeć prezentację dotyczącą **Ekomuzeum Orelec** poprowadzoną przez Stanisława Orłowskiego – przewodnika Bieszczadzkiego Parku Narodowego, znakarza górskich szlaków turystycznych. Następnie udaliśmy się do miniskansenu **„Cerkiewki karpackie”** w Ośrodku Caritas w Myczkowcach, które zostało otworzone 16 października 2007 roku. Centrum powstało z inicjatywy księdza Bogdana Janika, dyrektora ośrodka w Myczkowcach. Obecnie znajduje się tam ponad siedemdziesiąt makiet cerkwi greckokatolickich, prawosławnych, kościołów rzymskokatolickich i zborów ewangelickich z terenu euroregionu karpackiego, wszystkie w skali 1:25. Modele umieszczono na skalnym podłożu, otaczając je miniaturową roślinnością, podobną do tej, która znajduje się przy poszczególnych świątyniach, a z cerkiewek rozbrzmiewają starocerkiewne śpiewy.



Kolejnym punktem naszej wycieczki była wizyta w **Galerii lokalnych twórców** i spotkanie z **Kołem Gospodyń Wiejskich „Uherczanie”** w Wiejskim Domu Kultury w Uhercach Mineralnych, które ugościły nas uroczystym regionalnym obiadem.

Następnie spotkaliśmy się z realizatorami liderami Grupy Partnerskiej „Zielone Bieszczady” i realizatorami programu Leader+ w Bieszczadach – panem Przemysławem Ołdakowskim i panem Bogusławem Pyzochą oraz z samorządowcami z powiatu leskiego i

bieszczadzkiego, którzy przedstawili nam obecną sytuację dotyczącą zarówno realizacji Programu Leader+ w Bieszczadach, jak i rozwoju turystyki i sieciowania produktu turystycznego. Wtedy też doszło do **podpisania deklaracji o współpracy** pomiędzy naszymi LGD. Drugi dzień naszego pobytu w Myczkowcach zakończył wspaniały **występ zespołu „Kremenaros”**, który przedstawił nam muzyczne dziedzictwo pogranicza kultury polskiej, ukraińskiej, słowackiej, węgierskiej, łemkowskiej i bojkowskiej. W niedzielny poranek, tuż po śniadaniu udaliśmy się do elektrowni wodnej przy zaporze w Solinie. Opuszczaliśmy gościnne Bieszczady z wielkim żalem. Długo jeszcze będziemy mieć w pamięci „zielone wzgórza nad Soliną”.



WYCIEZKA DLA PRZEWODNIKÓW LOKALNYCH NA TERENIE LGD STOWARZYSZENIA ŚWIATOWID (19.12.2007)

Dnia 19 grudnia 2007 r. Stowarzyszenie Światowid zorganizowało dla przewodników lokalnych wycieczkę po terenie Lokalnej Grupy Działania. Pierwszą miejscowością, którą odwiedziliśmy było **Trzemeszno**, należące do najpiękniejszych miejsc na **Szlaku Piastowskim**. Miasto związane z ostatnią drogą biskupa praskiego Wojciecha i słynnego szewca, bohatera Insurekcji Kościuszkowskiej - Jana Kilińskiego. Nazwa Trzemeszno pochodzi od krzewu „czeremchy” lub od trzech mszy sprawowanych przez trzech benedyktynów. W centrum miasta, na placu Opała Michała Kościeszy Kosmowskiego, zwiedziliśmy przepiękną bazylikę Wniebowzięcia NMP. Kolejnym punktem naszej wycieczki było **Niechanowo**, miejscowość położona między Gnieznem a Witkowem. Tutaj zwiedziliśmy drewniany kościół św. Jakuba Starszego z 1776 r., a także pałac barokowo-klasycystyczny XVIII w i park krajobrazowy z bogatym drzewostanem. Przy wejściu do pałacu znajduje się tablica poświęcona gen. Józefowi Wybickiemu, twórcy naszego hymnu narodowego, „Jeszcze Polska nie umarła”. Z Niechanowa udaliśmy się do **Czarniejewa**, gdzie mieliśmy okazję zwiedzić klasycystyczny pałac Lipskich z 1770-80 r. Po posileniu się w restauracji „Wielkopolskiej” udaliśmy się do „Bramy Ryby” w **Imiołkach**, gdzie znajduje się ośrodek duszpasterski oo. Dominikanów z Poznania. Brama III Tysiąclecia w kształcie ryby jest jednym z symboli chrześcijaństwa, a także miejscem corocznych zgromadzeń religijnych młodzieży z całej Polski i świata. Ostatnim punktem naszej wycieczki było **gospodarstwo agroturystyczne „Kózka”** państwa Bruździńskich w Łubowie. W ciepłej izbie chlebowej poczęstowano nas plackiem oraz pyszną herbatą, mogliśmy również zakupić zdrowe i ekologiczne serki twarogowe i jogurty z koziego mleka. Po zwiedzeniu gospodarstwa i miłej pogawędce wróciliśmy do Gniezna.

Mamy nadzieję, że zorganizowany w ramach projektu „Kolebka Piastów - Kolebką Inicjatyw” Pilotażowego Programu Leader+, Schemat II, „Kurs na przewodników lokalnych” zrealizował potrzeby mieszkańców gmin wiejskich, oraz przyczynił się do poszerzenia ich wiedzy o terenach naszej LGD.



SZKOLENIE PT. „PLANOWANIE I REALIZACJA PROJEKTÓW NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH W LGD ŚWIATOWID (GNIEZNO, 16-17.01.2008)

W dniach 16-17 stycznia 2008 r. na zaproszenie LGD Stowarzyszenie Światowid z Łubowa Fundacja Wspomagania Wsi zrealizowała szkolenie pt. „Planowanie i realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnych”, które odbyło się w Cechu Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Gnieźnie. Warsztaty poprowadziła pani Monika Słowińska-Łychota oraz pani Marzena Łotys.

Szkolenie skierowane było przede wszystkim do przedstawicieli organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, a także innych osób działających na rzecz swojej społeczności we wsiach i miasteczkach do 6000 mieszkańców. Omówiona została rola organizacji pozarządowych w rozwoju lokalnym, mobilizowaniu społeczności lokalnej i budowaniu sieci współpracy.



Przedstawiono także szczegóły bezbłędного konstruowania wniosków, projektów, programów w tym jak dobrze formułować cel projektu, jak wypełnić harmonogram oraz budżet projektu. Przeprowadzona została również analiza społeczno-ekonomiczna przedsięwzięcia; mapa zasobów i potrzeb, współpraca z samorządem, a także efekty działania w tym jak wybrać optymalne metody działania, przedstawiono sposoby monitoringu i ocenę działań.

Podczas szkolenia panowała miła i przyjazna atmosfera, aktywność uczestników i chęć współpracy była bardzo duża. Mamy nadzieję, że przeprowadzone szkolenie zaowocuje w przyszłości stworzeniem dobrych projektów i programów, a obszerna wiedza przekazana uczestnikom przez panie prowadzące zmotywuje wszystkich do podjęcia działań na rzecz społeczności, którą reprezentują. Pragniemy również serdecznie podziękować za współpracę przy organizacji szkolenia pracownikom Cechu Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Gnieźnie.



SPOTKANIE GRUPY PARTNERSKIEJ „WRZOSOWA KRAINA” (CHOCIANÓW, 24.01.2008)

24 stycznia 2008 w sali szkoleniowej "Stary Młyn" w Chocianowie odbyło się spotkanie przedstawicieli Fundacji Wrzosowa Kraina, partnerów LGD oraz lokalnych władz samorządowych. Na zaproszenie Fundacji Wrzosowa Kraina i Burmistrza Gminy i Miasta Przemków przyjechał Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego Piotr Borys.

Pierwsza część spotkania przeznaczona została na przedstawienie dotychczasowych efektów pracy Fundacji Wrzosowa Kraina przez jej prezes – Barbarę Sulmę – w kontekście podjęcia niezbędnych kroków w niedalekiej przyszłości, które pozwolą na realizację kolejnych działań. Kolejnym tematem wystąpień była przyszłość obszaru Wrzosowej Krainy i możliwości, jakie stwarza Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, które przedstawiła Katarzyna Malinowska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Z kolei prezes Fundacji „Zielona Akcja” - Irena Krukowska-Szopa mówiła o potrzebie opracowania Lokalnej Strategii Działania dla obszaru Wrzosowej Krainy.

Na spotkaniu poruszono również temat rozszerzenia obszaru partnerstwa o sąsiednie gminy, tj. Chojnów, Bolestawiec oraz Lubin. Uczestnicy spotkania podjęli decyzję, iż powstanie Stowarzyszenie Wrzosowa Kraina, aby w przyszłym okresie programowania można było w pełni korzystać ze środków Programu Leader+ oraz realizować zapisy Lokalnej Strategii Rozwoju.



SZKOLENIE PT. „SMAKI WRZOSOWEJ KRAINY” W GRUPIE PARTNERSKIEJ „WRZOSOWA KRAINA” (CHOCIANÓW, 18 ORAZ 30.01.2008)



Wrzosowa Kraina jest bardzo aktywna w promocji swoich lokalnych produktów. Do tej pory powstało wiele publikacji mających przybliżyć ludziom z zewnątrz bogactwo kulturowe, w tym dorobek kulinarny regionu. W kolejnym projekcie realizowanym przez Fundację „Wrzosowa Kraina” - „Smaki Wrzosowej Krainy” odbyły się spotkania z lokalnymi wytwórcami, które miały na celu promocję niekwestionowanego dziedzictwa kulinarnego wschodniej części Borów Dolnośląskich. Najnowszym i bardzo ambitnym pomysłem jest wydanie książki kucharskiej **„Smaki Wrzosowej Krainy” z lokalnymi przepisami na dania i**

potrawy oraz przetwory. W książce znajdują się przede wszystkim te potrawy, do których przyrządzenia wykorzystywane są głównie lokalnie dostępne surowce, tj. dziczyzna, grzyby, owoce runa leśnego, np. jagody, borówki, jeżyny, zioła czy miody z leśnych pożytków. Z założenia **przepisy na te potrawy powinny być praktykowane na co dzień lub choćby od święta wśród mieszkańców Wrzosowej Krainy.**

W dwóch spotkaniach, które poprowadziły Anita Smoląg (koordynatorka Grupy Partnerskiej), Barbara Sulma (prezes Fundacji Wrzosowa Kraina) oraz Marta Kamińska (specjalistka ds. produktu lokalnego), uczestniczyło blisko 30 osób z gmin Chocianów, Gromadka i Przemków. Zamysłem, który również przyświeca temu projektowi jest dotarcie do takich potraw, które ze względu na swoją specyfikę oraz minimum dwudziestopięcioletnią tradycję wytwarzania, będą mogły być umieszczone na **Liście Produktów Tradycyjnych** prowadzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na tej Liście spośród dziewięciu dolnośląskich produktów aż trzy pochodzą z Wrzosowej Krainy (miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich, keselica – łemkowski żur oraz juha – kompot z suszonych owoców).



SZKOLENIE PT. „PRZEWODNIK ZA ŁADĄ” WE WRZOSOWEJ KRAINIE (BORÓWKI K. GROMADKI, 21-23.01.2008)

Fundacja „Wrzosowa Kraina” zorganizowała trzydniowe bezpłatne szkolenie dla osób udzielających informacji turystycznej oraz osób świadczących usługi turystyczne na obszarze działania Grupy Partnerskiej. Szkolenie odbyło się w gościnnych progach punktu ekomuzealnego **we Wrzosowej Chacie w Borówkach.** Miało na celu wzbogacenie wiedzy osób, które zamierzają udzielać turystom informacji na temat obszarów wschodniej części Borów Dolnośląskich oraz przekonanie uczestników o tym, że dobrze poinformowany turysta jest zadowolony i z chęcią powróci do nas jeszcze raz. Uczestnikom warsztatów została



przekazana wiedza na temat regionu, jego przyrody i obszarów chronionych, geografii oraz historii. Ponadto uzyskali informację na temat regionalnych imprez we Wrzosowej Krainie oraz bogactwa produktów lokalnych. Zapoznano ich także z metodyką prowadzenia zajęć edukacyjnych w terenie pn. Lekcje w Przyrodzie. Dla niektórych wiedza zdobyta podczas szkolenia była uzupełnieniem już posiadanych wiadomości o obszarze Wrzosowej Krainy. Szkolenie obejmowało 14 godzin wykładów i ćwiczeń oraz jednodniowy wyjazd terenowy, mający na celu pokazanie najciekawszych pod względem turystycznym miejsc we Wrzosowej Krainie. W warsztatach wzięli udział agrogospodarze, leśnicy, nauczyciele oraz osoby zainteresowane podjęciem dodatkowej działalności w zakresie edukacji przyrodniczo-regionalnej (w sumie 20 osób).



SZKOLENIE AGROTURYSTYCZNE WE WRZOSOWEJ KRAINIE (BORÓWKI K. GROMADKI, 28-30.01.2008)



W ramach programu pt. „AGROTURYSTYKA – Szansą dla regionu” we Wrzosowej Krainie Fundacja „Wrzosowa Kraina” zorganizowała trzydniowe bezpłatne szkolenie agroturystyczne. Warsztaty z udziałem 15 osób odbyły się w gospodarstwie agroturystycznym „Gajówka Głuszc” w Borówkach, którego jedną z atrakcji jest punkt ekomuzealny „Wrzosowa Chata”.

Szkolenie miało na celu m.in. wsparcie osób rozpoczynających działalność agroturystyczną oraz istniejących już agrogospodarstw zlokalizowanych na obszarach wschodniej

części Borów Dolnośląskich. Osobom, które wzięły udział w szkoleniu przekazano wiedzę na temat prowadzenia gospodarstw agroturystycznych - zarówno informacje o przepisach prawnych, jak i dostępnych środkach pomocowych. W ramach zajęć praktycznych i ćwiczeń uczestnicy szkolenia nabywali umiejętności tworzenia i promocji swojej oferty oraz organizowania dodatkowych usług w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe Wrzosowej Krainy.



KOLEĐOWANIE W ZAWOI PRZYSŁÓP W GRUPIE PARTNERSKIEJ „ŁĄCZY NAS BABIA GÓRA” (STYCZEŃ 2008)



*A wczora z wieczora, z niebieskiego dwora
Przyszła nam nowina, Panna rodzi Syna
Boga prawdziwego, Nieogarnionego
Za wyrokiem boskim, w Betlejem żydowskim*

Tradycyjnie co roku na Trzech Króli rodzice wraz z nauczycielami kółedują, zbierając fundusze na rzecz rozwoju Szkoły Podstawowej nr 4 w Zawoi Przysłop. Grupie kółedników towarzyszyli miejscowi muzycy i pieśniarze. Kółedników witano z wielką gościnnością. Zebrane pieniądze zostały przeznaczone na dokończenie budowy boiska sportowego i placu zabaw dla dzieci na Przysłopiu.

W okresie Bożego Narodzenia w regionie babiogórskim jest zwyczaj odwiedzania przez grupy kolędnicze gospodarstw domowych. Uczniowie również z chęcią chodzą od domu do domu śpiewając kolędy i pastorałki. Co roku w miejscowej szkole odbywa się **przeegląd dziecięcych grup kolędniczych**, które odwiedzają domy w miejscowości Przysłop. Uczniowie, którzy najlepiej zaprezentują się w strojach kolędniczych i najładniej wykonają kolędę otrzymują drobne słodkie upominki. Szkolne kolędowanie zakończyło się uroczystym opłatkami, w którym uczestniczyli: rodzice, nauczyciele oraz zaproszeni goście.



ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU NA ZNAK GRAFICZNY MARKI LOKALNEJ BORÓW TUCHOLSKICH (04.01.2008)

W dniu 4 stycznia 2008 roku odbyło się posiedzenie Komisji Konkursowej, która dokonała wyboru znaku graficznego (logo) "**Marka Lokalna Bory Tucholskie**". Do konkursu zgłoszono 39 prac, z których 36 spełniło wymagania formalne. Prace te poddano szczegółowej analizie pod względem:

- budowania wizerunku marki lokalnej;
- powiązania znaku z regionem Borów Tucholskich;
- estetyki;
- oryginalności;
- innowacyjnego charakteru projektu;
- wywołania pozytywnych skojarzeń z regionem Borów Tucholskich;
- łatwości rozpoznania i zapamiętania;
- niezależności od nośnika i środka powielania oraz przekazu;
- łatwości skalowania i czytelności w różnych skalach;
- funkcjonowania w wersji czarno-białej i barwnej (w tym jako grafika komputerowa).



BORY TUCHOLSKIE
MARKA LOKALNA

Pierwsze miejsce i nagrodę za koncepcję znaku graficznego (logo) Komisja Konkursowa przyznała Pani **Agnieszce Dolińskiej z Bydgoszczy**. Komisja postanowiła także przyznać 3 wyróżnienia. Wyróżnione znaki graficzne to prace Pana **Tomasza Chamiga**, Pani **Moniki Punkiel** i Pana **Bogdana Zielińskiego**.

Komisja Konkursowa pracowała w składzie:

- Barbara Piasecka - Sekretarz LGD Bory Tucholskie;
- Jacek Piątek - Plastyk Miasta Bydgoszcz;
- Wiesław Karpusiewicz - grafik, autor m.in. logo urzędów pracy;
- Maciej Korda - Naczelnik Wydziału Promocji Starostwa Powiatowego w Tucholi;
- Grzegorz Kanarski - firma poligraficzna MALTEXT.

Logo promować będzie najbardziej wartościowe produkty pochodzące z terenu Borów Tucholskich. Promowane produkty wybierane będą w corocznych konkursach. **Pierwszy konkurs planowany jest jeszcze w pierwszej połowie 2008 roku.** Nagrody w konkursie na logo sfinansowane zostały ze środków Pilotażowego Programu LEADER+.



WOJEWÓDZKI ZJAZD LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA NA TERENIE BORÓW TUCHOLSKICH (GOSTYCYN, 18.01.2008)

W dniu **18 stycznia 2008 r. w Gostycynie**, położonym na terenie LGD „Bory Tucholskie”, gościliśmy przedstawicieli 16 LGD z terenu całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W spotkaniu brali również udział przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego na czele z Panem Bartoszem Szymańskim Naczelnikiem Wydziału Zarządzania Programami Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Prelegentami spotkania byli:

- **Pani Zdzisława Hołubowska** – członek zarządu Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, która przedstawiła temat: „Sieciowanie organizacji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich – przedstawienie działalności FAOW”;
- **Pani Justyna Wilkiewicz** – członek Towarzystwa Miłośników Ziemi Cekcyńskiej, która zaprezentowała zagadnienia związane z „Rozwojem terenów wiejskich poprzez tworzenie wsi tematycznych na przykładzie wsi WIOSKA GRZYBOWA KRZYWOGONIEC”;
- **Pan dr Ryszard Kamiński** – Zastępca Dyrektora Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie poruszył temat „Lokalne Strategie Rozwoju – najnowsze wytyczne i proponowane sposoby wykonania”.



Najważniejszym punktem spotkania był właśnie wykład dr Kamińskiego oraz dyskusja z nim związana. Uczestnicy spotkania dyskutowali między innymi na temat harmonogramów działań planowanych do realizacji w ramach LSR oraz sporządzania planów finansowych, a także możliwych sposobów wyboru projektów do realizacji.

Organizatorami spotkania były **LGD Bory Tucholskie** oraz **Fundacja „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”** w ramach **Kujawsko-Pomorskiej Sieci LEADER**.

Zjazd był współfinansowany przez FAOW ze środków Fundacji na Rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja w ramach Programu Wspierania Inicjatyw Obywatelskich na Rzecz Wsi i Terenów Wiejskich finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej.

III. Informacje i ogłoszenia

1. WSPÓŁPRACA KRAJOWEJ SIECI GRUP PARTNERSKICH Z FRANCUSKĄ SIECIĄ STAŁYCH INICJATYW DLA ŚRODOWISKA (UNCPIE)

Wiosną 2008 pełną parą ruszy współpraca Krajowej Sieci Grup Partnerskich z Francuską Siecią Stałych Inicjatyw dla Środowiska (**Union Nationale des Centres Permanents d'Initiatives pour l'Environnement**), która została zapoczątkowana podpisaniem wspólnej deklaracji w lipcu 2005 r. W ramach tej współpracy będziemy gościć delegację francuską podczas V Krajowego Zjazdu Grup Partnerskich w Gorlicach (6-8 marca 2008), a także:

- w dniach **13-20 kwietnia** odbędzie się wyjazd studialny przedstawicieli Grup Partnerskich do Francji; tematem wyjazdu będzie turystyka zrównoważona;
- w dniach **4-11 maja** odbędzie się wizyta studialna przedstawicieli francuskiej sieci w polskich Grupach Partnerskich; tematem wizyty będzie edukacja ekologiczna.